

Birth Day

De Belgische fotografe Lieve Blancquaert legde in veertien landen vast hoe de wereld zijn kinderen verwelkomt. Ze documenteerde allerlei bevallingen, van de meest luxueuze kraamkliniek in Koeweit tot een vuilnisberg in Rio.

‘Waar je geboren wordt, bepaalt de rest van je leven.’

Het was tijdens een opdracht in Congo dat fotografe en documentairemaakster Lieve Blancquaert op het idee kwam van haar project Birth Day. “Ik maakte een documentaire over de hoge kinder- en moedersterfte in die regio van Afrika. Ik stond zeven dagen in een kraamkliniek, waar alles heel basic was. Opeens realiseerde ik me dat die plek het hart was van de maatschappij. Op die paar vierkante meter was er niks anders dan een eerlijk verhaal. Ik wist daar precies wat het betekent om man of vrouw te zijn, wat religies of tradities betekenen, wat het betekent om arm of rijk te zijn. Alles komt er tot de kern; er is geen plaats voor theater in een kraamkliniek. Dat maakt het zo fascinerend. Toen dacht ik: stel dat je zou kunnen springen van de ene kraamkliniek naar de ander: wat betekent het om in Groenland geboren te worden, in plaats van in Brussel?”

Mooi excuus

Een goed idee is snel te realiseren, merkte Lieve. Want voor ze het wist sprong ze inderdaad van de ene kraamkliniek naar de ander. In twee jaar tijd maakte ze foto's in allerlei landen, van Groenland tot China, van Siberië tot Rio. Lieve: “Het is een mooi excuus om heel dicht in een cultuur te gaan kijken. Je krijgt in een kraamkliniek duidelijk zicht op wat er leeft. Want waar je geboren wordt, bepaalt de rest van je leven. De eerste aanraking tekent de rest van je bestaan. Wat betekent het om in ongelooflijke rijkdom in Koeweit geboren te worden? Ik was daar bij een bevalling in een van de rijkste families van Koeweit, in een poep-chique kraamkliniek. Zoiets hebben wij hier nog nooit gezien. Het contrast met geboren worden in een arm land is onvoorstelbaar. In Nairobi was ik in het hart van de sloppenwijken. Het Pumwani ziekenhuis daar is een mensenfabriek. Het is een van de drukste kraaminrichtingen in Afrika, waar meer dan honderd kinderen per dag worden geboren. Dat is waanzin; overall moeders die bevallen, het is de hel waar je in staat.”

Eyeopener

Lieve's reis was een aaneenschakeling van ontroerende en onthutsende ervaringen. "De tegenstellingen waren zo groot. In Groenland, het dunbevolktste land ter wereld, is maar één kind geboren in heel die tijd dat ik er was. Het leek mij vooraf al geen oord waar je geboren wil worden. Het was min twintig, je zit op een eiland, je bent echt opgesloten. We hebben er vooral gewacht. Maar ook dat wachten was belangrijk. Het zorgt voor nadenken, invalshoeken vinden. En voor het leren begrijpen, in plaats van oordelen. Heel anders was het in West-Bengalen, waar vrouwen met bussenvol werden aangevoerd. Ze bevielden in alle mogelijke hoeken, soms met twee of drie in één bed. Vreselijke wantoestanden waren dat. Ik leerde tijdens het project om niet te hard te oordelen. In India hangt je verdere leven bijvoorbeeld van je kinderen af, daarom is het belangrijk om een jongen te krijgen. Als je een zoon krijgt, krijg je er een schoondochter bij. En dat is van grote waarde: het is werkkraft op het veld, maar er hoort ook nog eens een bruidsschat bij. Als je alleen maar dochters krijgt en arm bent, ben je gedoemd arm te blijven. Dat inzicht was voor mij een eyeopener."

Delen

Wat de fotografe, documentairemaakster en moeder van twee kinderen allemaal heeft gezien, heeft haar niet koud gelaten. "Na die

twee jaar was ik even de reden kwijt waarom ik kinderen heb gekregen. Ik dacht: in welke wereld groeien onze kinderen op? In Rio leven honderdduizenden mensen op vuilnisbelten, naast een stad waar mensen met reusachtige auto's en huizen zichzelf moeten beschermen met hoge muren. Alleen armoede is nog tot daaraan toe, maar armoede te midden van rijkdom, dan zie je de decadentie. En ook die rijke mensen zijn ongelukkig en bang. Daar schrok ik echt van. Ik ontmoette er moeders die in de hel zaten, omdat ze zwanger waren, kinderen die geboren worden op vuilnishopen. Ik dacht alleen maar: we zijn niet goed bezig. Waarom zijn we niet bereid om te durven delen in onze rijkdom? Ik ben ervan overtuigd dat als we gaan voor een eerlijke verdeling, we een meer evenwichtige plek kunnen creëren."

Het is de onderliggende boodschap in het project van Lieve Blancquaert. "Het boek is goed verkocht in België, de documentaires zijn vaak bekeken. Ik heb veel emotionele reacties gekregen van moeders. En dat is goed. Het is belangrijk om ons te realiseren in welke wereld we onze kinderen verwelkomen. We moeten ons hier gelukkig prijzen en dankbaar zijn dat we ons kind in Nederland op de wereld mogen zetten. Alstublieft, laat ons zorg dragen voor ons zorgsysteem. Laat ons bewaren wat we hebben. Want dat is zoveel waard. Als het project Birth Day dat overbrengt, is het al heel wat."

BIRTH DAY

Expositie

De foto-expositie BIRTH DAY - 'hoe de wereld zijn kinderen verwelkomt' zal, na een succesvolle expositie in Brussel, in mei en juni voor het eerst in Nederland te zien zijn. Drie historische toplocaties in Zutphen vormen het decor voor Birth Day: Dat Bolwerck, de Walburgiskerk en de Burgerzaal.

Tv-serie

Vanaf 23 mei 2015 zendt de VPRO de 9-delige tv-serie Birth Day uit.

Boek

Het boek Birth Day is een meeslepend verslag in woord en beeld van de ontdekkingsreis van Lieve Blancquaert. Het is te koop via terralannoo.nl, de boekhandel en ook tijdens de expositie.

Zutphen Bevalt

Naast de foto-expositie is er het evenementenprogramma Zutphen Bevalt, met activiteiten rondom het thema geboorte. Houd geboorten.nl/birth-day in de gaten en schrijf je in voor de nieuwsbrief.

www.birthdaynl.nl